

DECIZIE

de inadmisibilitate a sesizării nr.124g/2016 privind excepția de neconstituționalitate
a unor prevederi din Codul de procedură penală al Republicii Moldova
(*dispunerea și efectuarea măsurii speciale de investigații*)

nr. 80 din 18.11.2016

Monitorul Oficial nr.478-490/116 din 30.12.2016

* * *

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,

DI Aurel BĂIEȘU,

DI Tudor PANȚÎRU,

DI Victor POPA,

DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,

cu participarea dlui Dumitru Avornic, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 24 octombrie 2016,

Înregistrată la aceeași dată,

Examinând admisibilitatea sesizării menționate,

Având în vedere actele și lucrările dosarului,

Deliberând la 18 noiembrie 2016 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a următoarelor prevederi din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003:

- articolele 132¹ alineatul (2) pct.2), 132² alineatul (1) pct.2) lit.b), c) și alineatul (3) și 132⁴ alineatul (1);

- articolul 132⁴ alineatul (7) teza întâi;

- sintagma „*dar nu mai târziu de momentul încetării urmăririi penale*” din alineatul (7) al articolului 132⁵;

- articolul 132⁹ alineatul (15) teza a doua;

- articolele 134⁶ și 135 alineatul (1),

excepție ridicată de avocatul Vasile Nicoară în dosarul nr.1-293/15, pendinte la Judecătoria Centru, mun.Chișinău.

2. Sesizarea a fost depusă la Curtea Constituțională la 24 octombrie 2016 de către completul de judecată din cadrul Judecătoriei Centru, mun.Chișinău (Alexandru Gafton, Natalia Mămăligă, Alexandru Arhip), în temeiul articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin [Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016](#), precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Centru, mun.Chișinău, se află cauza penală în privința lui V.P. învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute la articolele 30 și 324 alin.(3) lit.a) din Codul penal.

4. În cadrul ședinței de judecată din 19 octombrie 2016, avocatul Vasile Nicoară a ridicat excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Codul de procedură penală, menționate la § 1.

5. Prin încheierea din aceeași dată, instanța a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării în adresa Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, art.140) sunt următoarele:

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”

Articolul 21

Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26

Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

Articolul 28

Viața intimă, familială și privată

„Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.”

Articolul 30

Secretul corespondenței

„(1) Statul asigură secretul scrisorilor, al telegramelor, al altor trimiteri poștale, al convorbirilor telefonice și al celorlalte mijloace legale de comunicare.

(2) De la prevederile alineatului (1) se poate deroga prin lege în cazurile când această derogare este necesară în interesele securității naționale, bunăstării economice a țării, ordinii publice și în scopul prevenirii infracțiunilor.”

7. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003 (republicat în M.O., 2013, nr.248-251, art.699) sunt următoarele:

Articolul 132¹

Dispozițiile generale privind activitatea specială de investigații

„[...]”

(2) Măsurile speciale de investigații se dispun și se efectuează dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

[...]”

2) există o **bănuială rezonabilă** cu privire la pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, cu excepțiile stabilite de lege;”

Articolul 132²

Măsurile speciale de investigații

„(1) În vederea descoperirii și cercetării infracțiunilor se efectuează următoarele măsuri speciale de investigații:

[...]

2) cu autorizarea procurorului:

[...]

b) urmărirea vizuală;

c) controlul transmiterii sau primirii banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite;

[...]

(3) Măsurile speciale de investigații se efectuează de către ofițerii de investigații ai subdiviziunilor specializate ale autorităților indicate în Legea privind activitatea specială de investigații.”

Articolul 132⁴

Procedura de dispunere a măsurilor speciale de investigații

„(1) Procurorul care conduce sau exercită urmărirea penală pune, prin ordonanță motivată, măsura specială de investigații în executarea subdiviziunilor specializate ale autorităților indicate în Legea privind activitatea specială de investigații.

[...]

(7) Măsura specială de investigații se dispune pe o perioadă de 30 de zile cu posibilitatea de a fi prelungită întemeiat până la 6 luni, cu excepțiile stabilite de prezentul cod. [...]

Articolul 132⁵

Consemnarea măsurilor speciale de investigații

[...]

(7) Dacă prin ordonanță/încheiere se constată legalitatea efectuării măsurii speciale de investigații, procurorul sau judecătorul de instrucție, în cazul când acesta a autorizat măsura, informează persoanele care au fost supuse măsurii speciale de investigații. Pe parcursul efectuării urmăririi penale, judecătorul de instrucție sau procurorul poate amâna, prin hotărâre motivată, informarea persoanei supuse măsurii speciale de investigații, **dar nu mai târziu de momentul încetării urmăririi penale.**”

Articolul 132⁹

Efectuarea și certificarea interceptării și înregistrării comunicărilor

[...]

(15) În termen de 48 de ore de la finisarea perioadei de autorizare a interceptării și înregistrării, procurorul prezintă judecătorului de instrucție procesul-verbal și suportul în original pe care au fost înregistrate comunicările. **Judecătorul de instrucție se expune printr-o încheiere asupra respectării cerințelor legale la interceptarea și înregistrarea comunicărilor de către organul de urmărire penală și decide care din comunicările înregistrate urmează a fi nimicite, desemnând persoanele responsabile de nimicire.** Nimicirea informațiilor în baza încheierii judecătorului de instrucție este consemnată de către persoana responsabilă într-un proces-verbal, care se anexează la cauza penală.”

Articolul 134⁶

Urmărirea vizuală

„Urmărirea vizuală reprezintă relevarea și fixarea acțiunilor persoanei, a unor imobile, a mijloacelor de transport și a altor obiecte.”

Articolul 135

Controlul transmiterii sau primirii banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite

„(1) Controlul transmiterii sau primirii banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite reprezintă supravegherea și documentarea înmânării sau predării de bani, servicii ori de alte valori materiale sau nemateriale către persoana care le pretinde, acceptă, extorcă sau de către persoana care le oferă, precum și către sau de către complicii acestora.

[...]

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul pretinde că articolele 132¹ alin.(2) pct.2), 132² alin.(3) și 132⁴ alin.(1) din Codul de procedură penală nu corespund criteriilor de calitate și previzibilitate a legii, deoarece nu conțin prevederi detaliate cu privire la gradul caracterului rezonabil al bănuielii unei persoane pentru autorizarea interceptării comunicărilor și nu reglementează, astfel cum este prevăzut în [Legea nr.59 din 29 martie 2012](#) privind activitatea specială de investigații, subiecții care efectuează activitatea specială de investigații, competența autorităților ale căror subdiviziuni specializate efectuează activitatea specială de investigații, obligațiile, drepturile și răspunderea ofițerului de investigații, împuternicirile procurorului în cadrul activității speciale de investigații.

9. Totodată, autorul excepției susține că, deși art.132⁴ alin.(7) teza întâi și 132⁵ alin. (7) din Codul de procedură penală în contextul dispunerii și efectuării măsurii speciale de investigații stabilesc în mod expres anumite termene-limită, totuși, în practică acestea nu se respectă, ceea ce denotă că dispozițiile criticate nu sunt clare și permit o interpretare și aplicare eronată.

10. Autorul pretinde că dispozițiile art.132⁹ alin.(15) teza a doua din Codul de procedură penală contravin art.32 alin.(1) din [Legea nr.780 din 27 decembrie 2001](#) privind actele legislative, potrivit căruia „*Elementul structural de bază al actului legislativ este articolul. El are caracter unitar și conține una sau mai multe dispoziții cu raport direct între ele și subordonate uneia și aceleiași idei.*”

11. În final, autorul excepției pretinde că prevederile art.132² alin.(1) pct.2) lit.b), c), 134⁶ și 135 alin.(1) din Codul de procedură penală, interpretate în sensul că măsurile speciale de investigații, reglementate de aceste dispoziții legale, se efectuează la etapa urmării penale, sunt neconstituționale, nu au un caracter unitar, iar modul de interpretare a acestora generează acțiuni de provocare/simulare a unor evenimente.

12. Potrivit autorului excepției de neconstituționalitate, normele contestate încălcă prevederile art.1 alin.(3), 8 alin.(1), 16, 20, 21, 26, 28, 30 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

13. Examinând admisibilitatea excepției de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

14. În conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Codului de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

15. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de avocatul Vasile Nicoară în dosarul nr.1-293/15, pendinte la Judecătoria Centru, mun.Chișinău, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin [Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016](#).

16. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost învestită prin articolul 135 alin.(1) lit.g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

17. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile articolelor 132¹ alin.(2) pct.2), 132² alin.(1) pct.2) lit.b), c) și alin.(3), 132⁴ alin.(1) și alin.(7) teza întâi, sintagma „*dar nu mai târziu de momentul încetării urmării penale*” din alin.(7) al art.132⁵, 132⁹ alin.(15) teza a doua, 134⁶ și 135 alin.(1) din Codul de procedură penală.

18. Curtea reține că autorul excepției de neconstituționalitate a invocat pretinsa încălcare a articolelor 1 alin.(3), 8 alin.(1), 16, 20, 21, 23, 26, 28 și 30 din Constituție.

19. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că obiectul sesizării este similar cu obiectul sesizărilor nr.70g/2016 și nr.84g/2016, care au fost declarate inadmisibile prin [deciziile nr.39 din 8 iulie 2016](#) și nr.67 din 12 octombrie 2016.

20. Curtea menționează că, întrucât obiectul sesizării nr.124g/2016 este identic cu obiectul sesizărilor nr.70g/2016 și nr.84g/2016 și nu au intervenit elemente noi, de natură să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții, atât soluția, cât și considerentele expuse în [deciziile nr.39 din 8 iulie 2016](#) și nr.67 din 12 octombrie 2016 sunt valabile și în prezenta cauză.

21. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate a art.132² alin.(1) lit.b) și art.134⁶ din Codul

de procedură penală, Curtea observă că autorul excepției nu a argumentat incidența dispozițiilor constituționale invocate asupra normelor contestate.

22. Prin urmare, sesizarea nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Pentru considerentele expuse, în temeiul articolului 26 alin.(1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin.(3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct.28 lit. b) și d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. Se declară inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a următoarelor prevederi din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003:

- articolele 132¹ alineatul (2) pct.2), 132² alineatul (1) pct.2) literele b), c) și alineatul (3) și 132⁴ alineatul (1);

- articolul 132⁴ alineatul (7) teza întâi;

- sintagma „*dar nu mai târziu de momentul încetării urmăririi penale*” din alineatul (7) al articolului 132⁵;

- articolul 132⁹ alineatul (15) teza a doua;

- articolele 134⁶ și 135 alineatul (1),

excepție ridicată de avocatul Vasile Nicoară în dosarul nr.1-293/15, pendinte la Judecătoria Centru, mun.Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE Alexandru TĂNASE

Nr.80. Chișinău, 18 noiembrie 2016.